

ÎN TURISM, OMUL ERA CEL MAI IMPORTANT CAPITAL

În 1989, turismul românesc era într-o situație dezastruoasă: criza „Epocii de Aur” era resimțită de toate hotelurile, restaurantele și magazinele din țară. Dacă până în 1982 turismul era considerat un domeniu înfloritor și interesant pentru „Tovarășul”, acum nu mai beneficia de atenția conducătorilor, deoarece nu aducea bani. „În 1989, în domeniul turismului, centrul atenției era omul, turistul, motiv pentru care se spunea că «Omul este cel mai prețios capital». Stațiunile erau deschise pentru clasa muncitoare, având acces la ele toată lumea”, își amintește Daniel Vasilescu, președintele Federației Patronatelor din Turismul Românesc, pe vremea aceea contabil-sef la Lido.

Planurile pentru domeniul turismului fuseseră îndrăznețe. În 1970 a fost înființat pentru prima dată Ministerul Turismului, ceea ce până atunci funcționase sub forma unei Direcții Generale de Hoteluri și Restaurante.

Fondurile alocate de stat pentru dezvoltarea turismului au început să scadă treptat, începând cu anul 1982. „Din 1970 am început să avem turiști străini, au fost înființate școli speciale de turism, au fost trimiși în străinătate oameni pentru experiență etc. În 1970 era mare efervescență în domeniul turismului. Investițiile și atenția acordate de autorități turismului au durat câțiva ani. În perioada 1973-1975 în București s-a dublat capacitatea de cazare, așa de multe clădiri au fost date acestui domeniu. Multe cămine studențești au fost preluate de Ministerul Turismului. Atunci s-au deschis Bratu de la Grivița, Gambirinus, Minerva etc. Curba ascendentă pe care a cunoscut-o turismul începând cu 1970 a început să coboare cam de prin 1982”, își amintește Daniel Vasilescu.

Locațiile arătau ca după bombardament

Se ajunsese astfel ca, în 1989, România să dețină o capacitate de cazare ce oferea în total 418.944 de locuri. Dintre acestea, un număr de 168.895 de locuri erau în cele 828 de hoteluri, 8.013 locuri în 134 de hanuri

Din cauza lipsurilor alimentare și degradării sistemului hotelier, firmele de turism occidentale ocoleau România în 1989

turistice, 12.325 de locuri în 229 de cabane turistice, 47.212 în 219 popasuri turistice, 49.000 în 1.525 de case de odihnă, 53.900 în cele 218 tabere de elevi și preșcolari, 57.980 în 296 de unități școlare, 21.600 de locuri în cele 41 de locuințe contractate cu cetățeni.

În spatele acestor date statistice, realitatea era însă sumbră. Lipsa surselor necesare realizării lucrărilor de reparații la structurile de cazare, necesare în urma degradărilor suferite an de an, au făcut ca locațiile respective să ajungă în paragină în 1989. „În 1989, turismul era la pământ, chiar sub pământ, din cauza deciziei autorităților de a nu mai alocă bani pentru investiții în

hoteluri. Astfel, au fost reduse drastic fondurile pentru reparațiile hotelurilor, iar durata de viață a unui hotel este de 5-7 ani. După această perioadă, structurile de cazare trebuiau remodelate, deoarece locațiile se deteriorează, iar dacă nu reparați, dacă nu schimbi mobilierul, sistemul de iluminat, climatizarea, mocheta, acestea ajung în paragină. Având în vedere că atunci vacanța era mult mai accesibilă, gradul de ocupare al hotelurilor era foarte mare, însă și degradarea era pe măsură. Astfel, degradarea se făcea mult mai repede și pagubele erau mult mai mari”, a explicat Daniel Vasilescu.

Apă caldă între orele....

Turiștii străini care ajungeau în România pentru prima dată nu mai aveau motive să se întoarcă. Ba, mai mult, făceau „reclamă” atracțiilor locale, povestind cum trebuie să faci baie la hotel după un anumit program, deoarece apa caldă era livrată numai între anumite ore sau cum rămâi fără curent când îți este lumea mai dragă. „Toată lumea știe că în 1989 orice era cu porția sau cu program. Restaurantele se închideau la 12, însă erau și unități care la ora 10 stingeau lumina. Ceașescu ne obliga să facem economie la apă, la lumină, la mâncare, la tot ceea ce utilizăm. Dăduse o lege prin care structurile de cazare și restaurantele trebuiau să dea jos perdelele sau draperiile, astfel încât lumina soarelui să pătrundă în cameră, iar curentul electric să fie utilizat într-o măsură redusă. În 1989 ni s-au impus multe măsuri aberante, deoarece economia tuturor serviciilor și produselor trebuia dusă la extrem. Deși nu își aveau rostul, aplicăm toate aceste măsuri, pentru că nu aveam ce face”, își amintește cu amărăciune Daniel Vasilescu.

Economiile făcute pentru plata datoriei externe au dus la sistarea importurilor, iar prin rafturile magazinelor și a magaziiilor bătea vântul. Astfel, nu se mai găseau produse care până atunci puteau fi cumpărate ușor, mai ales de cei care lucrau în turism. „Nu mai existau produse, cum ar fi whisky, țigări, alune, care erau considerate de conducere, ingrediente fine”. Rar mai găseai ingrediente fine la Athenée Palace sau la Intercontinental. Restaurantele primeau foarte puține produse, care erau alocate în cantități reduse. Se mânca foarte mult pește. Trebuia să facem ciorbă de pește, mâncare de pește, musaca de pește, chiflele de pește și, dacă se putea, să facem și desertul tot din pește, era foarte bine. Nici o masă fără pește era o frază care circula pe buzele tuturor românilor în anul 1989”, își amintește Vasilescu.

(Continuare în pag. a III-a)

JURNALUL ZILEI

Muncitorii din fabrici și uzine sărbătoreau „Ziua constructorilor de mașini”. N-au fost organizate manifestații semnificative, evenimentul fiind marcat prin articole de presă în publicațiile oficiale ale PCR și ale sindicatelor. Editura Enciclopedică a pus în circuit o carte care combătea „propaganda revizionistă maghiară”, scrisă de un american care a trăit în România în anii celui de-al doilea război mondial. CAP-urile și IAS-urile țării aveau de finalizat strângerea producției de fân, care risca să fie compromisă de precipitațiile abundente ce căzuseră în ultima vreme.

Sărbătoarea constructorilor de mașini

Ziua constructorilor de mașini a fost întâmpinată cu „mari realizări” de „oamenii muncii din județul Cluj”. Astfel, la „Tehnofrig”, sarcinile de export au fost realizate în devans, conform raportărilor oficiale. Printre beneficiarii hârciniei muncitorilor ardeleni se aflau partenerii comerciali din China, cărora le-au fost livrate două linii de imbuteliat cu o capacitate de 15.000-18.000 de unități pe oră. O altă performanță tehnică demnă de evidențiat era semnalată la Întreprinderea „Unirea”, unde au intrat în probe de lucru mașinile de împachetat și celofanat țigărele cu o capacitate de 450 de pachete/minut. Performanța lucrătorilor de aici era cu atât mai mare cu cât noile tehnologii înlocuiau cu succes

importurile, realizând, față de cele similare, o productivitate dublă, după cum susțineau conducătorii unității.

Tinere speranțe la tenis de masă

În cadrul campionatelor balcanice de tenis de masă la juniori, desfășurate la Sofia (Bulgaria), echipele României au cucerit locul întâi atât la feminin, cât și la masculin. În competiția fetelor, echipa noastră a fost urmată de reprezentativele Bulgariei și Greciei, iar în cadrul întrecerii băieților, locurile doi și trei au fost ocupate de Grecia, respectiv Bulgaria.

Apariție editorială

„antirevizionistă”

În contextul tensiunilor crescânde cu Ungaria pe teme naționaliste, în librărie țării a fost pusă în circuit lucrarea „Ardealul, pământ românesc”, scrisă de un anume Milton G. Lehrer, american care ar fi trăit în România în anii '40. Prefața cărții, apărută la Editura Enciclopedică din București, a fost semnată de conf. univ. dr. Ion Pătroiu, care justifică astfel apariția volumului: „Ardealul, pământ românesc” demonstrează cu ajutorul faptelor de o izbitoră evidență că teoriile prezentate de pretendenții la pământul Transilvaniei n-au nici o întemeiere.

(Continuare în pag. a II-a)

LA CHIȘINĂU A FLUTURAT TRICOLORUL ROMÂNESC

În lunile mai și iunie 1989, temperatura politică la Chișinău atingea cote cel puțin la fel de înalte ca și căldura de afară. Convulsii sociale și mișcarea pentru drepturile naționale se aflau la zenit. Deși semnele au fost sădite încă din 1940, când Basarabia, teritoriul dintre Prut și Nistru, a fost anexată prin ultimatum la Uniunea Sovietică, rodirea acestora nu a fost posibilă decât în contextul reformelor gorbacioviste de la sfârșitul anilor '80.

Alfabetul latin – simbol al anticomunismului

Prin ce se distinge Basarabia de celelalte cazuri de împotrivire la ocupația sovietică este alfabetul ca simbol al luptei împotriva comunismului. Scrierea în grafiă latină a fost principala revendicare care a dat identitate mișcării anticomuniste. În rest, Basarabia se înscrie în lunga listă a locurilor care au făcut din „chestiunea națională” principalul punct pe agenda reformei, stimulată de însuși secretarul general al Partidului Comunist din Uniunea Sovietică, Mihail Gorbaciov.

În ce fel subiectul naționalităților considerat a fi rezolvat de Lenin, fondatorul URSS, un mozaic imens de etnii – a devenit cauza imediată a prăbușirii comunismului sovietic trebuie căutat după moartea lui Stalin. Interesant de amintit aici este că liderul sovietic de naționalitate georgiană fusese considerat în timpul vieții sale specialistul absolut asupra „problemei naționalităților”. După 1953 însă, doctrina partidului asupra naționalităților devine una profund rusocentrică.

De aici și până ca nemulțumirile să izbucnească pentru prima dată în decembrie 1986, în Kazahstan, a fost nevoie de o îndelungată gestație. Complicată de faptul că stabilitatea brejnevistă a fost caracterizată și de o ușoară deplasare spre creșterea

nivelului de trai al populației, în detrimentul creșterii investițiilor. Acest lucru nu a fost înțeles corect, pare-se, nici de Gorbaciov. Comentatorii vor sublinia ulterior că printre erorile programului gorbaciovist a fost neînțelegerea nucleului irațional al naționalismului (hrănit de miturile istorice și simbolurile culturale). Ca atare, accentul a fost pus pe credința că scontata prosperitate materială (individuală) va șterge răbufnirile naționale (colective). La fel ca și predecesorul său, Hrușciov, Gorbaciov nu avea experiențe ori informații în domeniu.

Posibilitatea de a dezbate în public lucruri atent tănuite până atunci și încercarea introducerii unui stat de drept (în care cetățenii să poată apela la justiție împotriva deciziilor administrative) aveau să genereze organizații civice. Ulterior, acestea vor federa în „fronturile populare”. Iar fronturile vor deveni vectorii mesajului național, opus celui supranațional sugerat de URSS. Revoltei popoarelor din Asia de Sud i-au succedat cele din regiunea baltică. Apoi s-au „trezit” Moldova, Ucraina și Bielorusia.

Uniunea Scriitorilor

versus

Partidul Comunist

Primul semnal că Moldova nu făcea excepție de la această tendință regională a fost dat la 27 mai 1988 de Adunarea Generală a Scriitorilor. Care a hotărât ca Uniunea Scriitorilor poate servi drept alternativă la Partidul Comunist din Moldova!

Acest principiu s-a concretizat câteva zile mai târziu. La 3 iunie, în Sala Mare a Uniunii Scriitorilor s-a constituit Mișcarea Democratică pentru Susținerea Restructurării (MDSR). La 29 iunie 1988 la Chișinău s-a ținut un mare miting prin care

grupul de inițiativă al MDSR a felicitat Conferința a XIX-a a PCUS. Totodată au scris cu entuziasm, la pachetul de reforme susținut de Gorbaciov.

Văzându-și poziția amenințată, Partidul Comunist din Moldova (PCM) a construit primul său atac, lansând zvonul că MDSR urmărește alipirea Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești (RSSM) la România. Încetul cu încetul, strategia de contraatac a PCM a focalizat în conceptele de naționalism (românesc) și extremism.

Pe parcurs, strategia a fost însă demontată. Pe de-o parte, prin abilitatea liderilor mișcării reformiste, pe de alta, de refuzul lui Ceașescu de aderare la reforma Kremlinului. În consecință, liderii societății civile moldovene se distanțau de Guvernul de la București. Un exemplu de abilitate a fost „Scrisoarea celor 66” adresată Comisiei Interdepartamentale a Sovietului Suprem (Parlamentul) al RSSM. Prin folosirea noțiunilor de moldovean și limbă moldovenească, acuzele de naționalism și extremism se vădese nefondate. Altfel spus, s-au păzit de ceea ce ar fi putut să le șubrezească poziția (venită în primul rând din partea foarte influențelor minorității etnice rusofone) prin folosirea terminologiei sovietice consacrate (națiune și limbă moldovenească).

„Glasul” Basarabiei

Cel dintâi eveniment al schimbării a fost constituirea, la 20 mai, a Frontului Popular Moldovenesc (FPM). Sub umbrela lui s-au aflat grupuri informale născute în cursul anului precedent: cenealul „Alexe Mateevici”, Mișcarea Democratică Moldovenească, Societatea Istoricilor, Liga Democratică Moldovenească, Liga Democratică a Studenților etc.

(Continuare în pag. a IV-a)

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Cântarea României în urlete de corist

Când ai mei ne-au dat la grădiniță pe mine și pe Răzvan, fratele meu, eu trebuia să fiu înscrisă la grupa mijlocie, iar el la cea mică. În acte așa eram, însă în realitate, în prima zi, când frate-meu, mai mic decât mine cu un an și jumătate, mi-a văzut ieșind din încăperea grupei mici a început să urla. Mama, biata de ea, n-a putut pleca acasă până

când nu i-a explicat educatoarei că, dacă vrea liniște în grădiniță, Răzvan va trebui să stea lângă mine. Tot timpul. Așa a făcut frățiorul meu grupa mijlocie de două ori și grupa mare la fel. Pentru că abia puteam să mă duc la toaletă fără să urlu că îl părăsesc, l-am poreclit „Ventuze!”.

În vara lui '89, grădinița noastră a fost selectată pentru a participa la

Cântarea României. Educatoarea mea, tovarășa Opreșcu, care era și directoarea grădiniței, a decis că spectacolul va fi susținut de grupa ei – grupa mare. Vreau două săptămâni după ce a luat decizia ne-a ascultat pe fiecare în parte cântând cântece patriotice.

(Continuare în pag. a II-a)

DIN BANCOTECA „EPOCI DE AUR”

Mână bună la portrete

Cei care au prins (și) anii când defilările oamenilor muncii se țineau lanț, de 23 august, 7 noiembrie sau 1 mai, își amintesc strigăturile responsabililor cu agitația: „Cu tovarășul Chivu mai sus!”, ori „Venii din fund cu tov. Dej!” – adică tot atâtea moduri de a-i mobiliza pe purtătorii portretelor tovarășilor din conducerea de partid și de stat. Grea meserie și, mai

ales, de mare răspundere politică, fiindcă nu era de ici de colo să duci portretul potrivit la locul potrivit. Treaba se complica și mai rău atunci când, la începuturile „noii orânduirii”, trebuiau duse și portretele clasiciilor marxism-leninismului: Marx, Engels, Lenin și (pentru o vreme) Stalin.

(Continuare în pag. a II-a)

CALENDAR

2 iulie (Duminică)
Soarele a răsărit la 5:35, a apus la 21:03
Luna a răsărit la 4:11, a apus la 20:56
Sărbătoare creștină: Aducerea veșmântului Născătoarei de Dumnezeu în Vlaherne

S-a întâmplat la

2 iulie 1989

● O explozie s-a produs pe calea ferată Paris-Madrid în apropierea gării orașului francez Biaritz. Potrivit cercetărilor, o încărcătură explozivă a fost amplasată sub șine și ea trebuia să explodeze în momentul trecerii expresului Paris-Madrid. Din fericire, trenul a întârziat o oră, explozia producându-se însă la momentul prestabilit. Nu au fost înregistrate victime

● În primele cinci luni ale acestui an, deficitul bugetar al Italiei a înregistrat o netă agravare față de aceeași perioadă a anului 1988, sporind de la 50.656 de miliarde de lire la 56.412 miliarde de lire, potrivit datelor oficiale anunțate de Ministerul Trezoreriei

Ramona VINTILĂ

DISTINCȚII ACORDATE FAMILIEI CEAUȘESCU

„Tovarășul” și Che Guevara au primit aceeași decorație

La 3 iunie 1975, prin decret, Ernesto Geisel, președintele Republicii Federative a Braziliei, acorda lui Nicolae Ceașescu Marele Colier al Ordinului Național Crucea Sudului. Ceremonia înmânării decorației s-a desfășurat la Brasília, la Palatul Prezidențial Planalto. Istoria celei mai prestigioase distincții braziliene începe în 1822, când Dom Pedro I a instituit Ordinul Imperial Crucea Sudului la câteva luni după cucerirea independenței. Prefacerile de la sfârșitul secolului al XIX-lea, când s-a proclamat republica, au afectat și decorația, care a fost desființată. Abia în 1932, președintele Gerulio Vargas a reinstaluit ordinul, schimbându-i denumirea din „Imperial” în „național”. Sub noua titulatură, medalia va face „carieră”. Au primit-o, printre alții, celebrități precum Alain Prost, Che Guevara, Regina Isabela a II-a. Pentru șefii de state s-a înființat special clasa „Marele Colier”, acordat pentru merite „deosebite”. Medalia „Crucea Sudului” este reprezentată sub forma unei stele cu cinci raze bifurcate, albe,

suprapusă peste o coroană formată din ramuri de cafea și de tutun, din argint aurit. În mijloc se află reproduș un cerazuriu, simbol des întâlnit la națiunile sud-americane. Pe fundalul albastru este reproducă constelația Steaua Sudului. Tot în interi-

FOTO: Arhivele Naționale
or se află un cerc pe care este scris textul „Benemeritum praeium”. Cu litere elegante turnate în aur. Pe reversul medaliei, tot din aur, se află legenda „Republica Federativa do Brasil”, care înlocuise în 1971 vechea legendă „Republica Federativa dos

Florin MIHAI

DIN BANCOTECA „EPOCI DE AUR“

Mână bună la portrete

(Urmare din pag. 1)

A rămas de pomină, în Caracalul meu natal, pățania unui vecin de-al meu, din cartierul Protoseni, care, la un 1 mai, avea de purtat portretul lui Karl Marx. Entuziasmat din fire, el agita cu foc portretul marelui dascăl al proletariatului, numai că, în calitate de fiu al clasei muncitoare, proaspăt scăpat de sub jugul burghezo-moșierimii, trebuia să defileze desculț. În vânzoleală, unul din coloana din față îl tot călca pe picioare, așa încât, până la urmă i s-a adresat de la obraz: „Bă, dacă mă mai calci mult pe picere, îți dau una cu lipoveanu! asta în cap de te ia mama dracului!”

Cu timpul, lucrurile s-au schimbat. Nu se mai diceau decât două portrete: al Tovarășului și al Tovarășei. Și numai la „marile demonstrații ale oamenilor muncii organizate cu prilejul sărbătorii noastre naționale – 23 august”.

Da, dar și aici era vorba despre o anumite pricepere. Trebuiau oameni cu mână formată, care să știe când să ridice portretele și când să le lase mai jos. De regulă, portretele se ridicau cât mai sus atunci când purtătorii lor ajungeau în fața conducerii de partid și de stat – conducerea superioară, la București, conducerea locală, în capitalele de județ ș.a.m.d. – după care, o dată trecut hopul, portretele erau aruncate cât colo pe unde se nimerea.

Se povestește că o dată odată, la întreprinderea X, un tovarăș – să îi spunem Mișu Popescu – numai bun să ducă portrete și să strige lozinci. A început cu portretul lui Stalin dar,

Din alaiul muncitoresc care-l aștepta pe Nicolae Ceaușescu în timpul vizitelor în fabrici, nu lipseau activiști care țineau portrete în mână Foto: Arhivele Naționale

după ce „călăuzitorul popoarelor” a fost dat de-o parte, Mișu Popescu a fost luat la rost: „Ce fel de conștiință politică ai avut? De ce ai dus tocmai portretul ăstuia care și-a făcut cultul personalității?”

După o vreme, ca să se reabiliteze, i s-a dat, lui nea Mișu Popescu, să ducă portretul tovarășului Gheorghiu-Dej. A făcut-o și pe asta. Și iar, după ceva vreme, a fost luat la trei păzește. „Aha, ai dus portretul lui ăla

care-l a omorât pe Pătrășcanul” și iar a fost dat de-o parte...

Prin august '89, când toți fugeau ca dracu' de tătăie de treaba asta cu dusul portretelor, și-au adus aminte tovarășii de Mișu Popescu. Prin urmare, l-au chemat să îi dea portretul Tovarășului. Fript de două ori, nea Mișu, ajuns om în pragul pensi-ei, a încercat să o dea cotită:

– Măi tovarăș, să știți, eu nu prea am mână bună cu portretele ăstea.

L-am dus, mai întâi, pe-al lui Stalin și s-a dus pe copcă. Pe urmă, l-am dus pe-al lui Gheorghiu-Dej și iarăși s-a ales praful. Acum, cu portretul Tovarășului, zău că îmi este frică să nu dau de dracu' iarăși.

– Lasă nea Mișule – l-au încurajat colegii – tocmai de-asta ne-am gândit la matală. Ai mână bună. Nu-ți scapă nimic! Pe ce pui mâna, prafu' se-alegă!!

Șerban CIONOFF

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. 1)

Ea subliniază singularitatea acestor revendicări, întemeiate pe o adevărată pseudoistoriografie... Singura țară, singurul stat ce nu și-a găsit nici locul și nici liniștea în Europa postbelică, și care a oferit acest spectacol, al luptei îndârjite împotriva adevărului, a fost Ungaria horthystă (nu vom spune poporul ungar, ci aceiași clasă care, de secole, se identifică exclusivist și disprețuitor cu „națiunea” ungară). Ce a însemnat revizionismul horthyst, care i-au fost metodele, Milton G. Lehrer a arătat magistral în această carte unică și mereu necesară”.

Hei-ru! pentru strângerea fânului de pe câmp

Cooperatorii din Lungani (jud. Iași) au încheiat cosirea manuală a fânului. Munca lor risca însă să fie compromisă din cauza întârzierilor de transport spre parcul de furaje, existând pericolul ca fânul să se „înnească”, în cazul căderilor de precipitații. Alertați, zărtiști cotidianului local al Partidului, „Flacăra Iașului”, s-au prezentat la fața locului, obținând promisiunea de la

Gheorghe Vornicu, președintele unității agricole, că se va lucra în regim de urgență la operațiune, folosindu-se zilnic circa 50 de atelaje.

„Înger și demon” la Opera din Cluj

Opera Română din Cluj a prezentat, în premieră absolută, piesa „Înger și demon”, creație a compozitorului Tudor Jarda, din localitate. Dirijor al spectacolului a fost Gheorghe-Victor Dumănescu, regizor Carmen Dobrescu, scenograf Andrei Schiopu, iar coregraf Ileana Todea. Distribuția spec-

taclului de premieră i-a avut interpreți pe Petre Ghilea (în rolul Laur), Angela Nemeș (în rolul Lara), Marius Truiculescu și Mircea Moisa (în rolurile Dan și Ion, prietenii lui Laur), Mugur Bogdan (în rolul Ministrul), Ion Tordai (în rolul Un poet), Georgeta Orlovski (în rolul Irina).

Rolul cărții în viață de zi cu zi

Comitetul municipal al femeilor din Craiova a organizat în cadrul clubului „Femina”, în colaborare cu Centrul de librării, o manifestare

privind rolul cărții în viața de fiecare zi. Constanța Sorănescu, directoarea Centrului de librării, a prezentat expunerea „Cartea, izvor nesecat de bucurii”, iar Anca Ciobanu și Livica Ilie au vorbit despre noutățile editoriale. La final, Ioana Dinu și Adriana Zamfir au recitat poezii din lirica românească.

Moda litoralului

Creatorii de modă și-au anunțat recomandările dedicate litoralului. Astfel, fusta-pantaloni trebuia să fie nelipsită din valiza de vacanță, de la varianta sort, până la bermuda mai mult sau mai puțin largă și scurtă. Ca noutate, apărea pantalonul amplu feminin, amintind de fusta și de anii '70. Aceasta trebuia purtată de dimineața până seara, materialul fiind cel care impunea gradul de eleganță: inuri „proaspete” pentru zi sau jerse și mătese pentru ocazie. Ele trebuiau asociate cu bluze gen braserie, foarte cambrate, genul „corset” sau de cele feminine cu broderii, dantele, jabouri etc., cu sau fără veste pentru tinere.

Pentru adolescențe erau permise rochia și fusta „mini”, cambrate, în culori deschise sau vii, ce se potriveau cu bronzul auriu al pielii.

Ilarion TIU

ARTICOLUL ZILEI

POFTA DE JOC A PĂPUȘILOR

(Urmare din pag. 1)

În premieră absolută la Teatrul de păpuși din Cluj-Napoca, „O cursă de pomină” sau „Asin și Martin” de Mariana Dan. Stufos într-o primă variantă, remaniat într-o a doua în funcție de cerințele unui spectacol pentru copii – în care accentul se cuvine să cadă pe imagine, nu pe cuvânt – textul Marianei Dan este o fabulă liberă, cu pereții elastici și transparenți. Hazul, îngăduința, surpriza abolesc severitatea, chiar dacă violența limbajului, urmată de cea a gestului, amintesc desenele animate: urmări, înfruntări, „drame” se înalță, se încăleacă înspre atingerea unuia și aceluiași scop, râsul și voia bună. Așadar, morala – fiecare trebuie să muncească cinstit, lenea și hoția sunt pedepsite – se strecoară pe nesimțite până în preajma micului spectator, „prins” de pățaniile de pe scenă. Scenariul fost incredințat lui Traian Savinescu, regizor și textier redutabil al formației de teatru pentru copii și tineret „Solaris” de la Clubul CFR Cluj-Napoca (formația de mai multe ori laureată a Festivalului Național „Cântarea României” pentru spectacolul „Fabula facta est”). Întâlnirea cu textul scenicistei bucureștene a constituit pentru Traian Savinescu prilejul, exploatat copios, de a-și proba calitățile pentru prima dată într-un spectacol cu profesioniști. Pofta cu care joacă actorii sub bagheta sa, în prelungirea jocului lor, păpușile, este contaminantă. O scenografie economică, dar extrem de expresivă și de polifuncțională (semnată Walner Günter și Mihai Nemeș), slujește perfect intențiilor regizorale. Scena debordează la propriu și la figurat, stăpânește și antrenează sala, într-o potențare reciprocă a efectelor. Lumini vicioase, metaforizând discret secvențe-cheie, muzica (Ivan Carol), angajată într-un

canon sugestiv cu gestul și cuvântul, bine aleasă și colată ingenios, gata să susțină singura partitură în momentele de respiro ale firului epic, alături de o costumație în ton cu caracterele, contribuie la rotunjirea spectacolului. Remarcabile sunt acele momente de respiro, cum le numeam mai sus, pe care regizorul a știut să le transforme în veritabile recitative. Se procedează la o demontare a gestului mărunț, o redare a lui în ralenti, într-o gesticulație înceată, de dans simbolic, în măsură să scoată în evidență frumusețea, aventura, „arta” banalului. Adevărate „monologuri” gestive și mimice cu acompaniament muzical amintind de experimentele tip happening ale teatru-ului contemporan. Reacția sălii – realment favorabilă. Într-o secvență precum cea a somnului câinelui-politist, copiii asistă cu suflul la gură la miracolul gestului mărunț devenit artă. Smaranda Stratonov (Martin) și Mircea Văran (Asin) se completează într-un duo dinamic, plin de umor, cucerit de libertatea de mișcare și expresie pe care concepția regizorală le-o oferă. Diana Cozma joacă subtil și pregnant mai multe partituri, toate încatenate și asigurând unitatea întregului. Prestidigitator și ficționar, ea leagă și dezleagă ițe, așază accente ori ambiguizează enunțuri. O mișcare insinuăntă, sincopată, o alternare abilă de voci și măști prin care tânăra interpretă susține fundalul chemat să nuanțeze giubșlucurile și năzdrăvăniile celor doi protagoniști. În fine, Carmen Pop, grațioasă flăcărească ori vulpe vicleană, dozează cu pricepere trecerile sale prin scenă, cât să facă firesc deznodământul. Un spectacol exuberant, proaspăt, modern, izbitit grație evidentului spirit de echipă care i-a animat pe realizatori.

Irina Petras
Teatrul, nr. 7/1989

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. 1)

Există și cauze sociale. Complexele. ele. România Mică s-a modernizat târziu, în a doua jumătate a veacului trecut, sub regele Carol I. A dat însă dovadă de inteligență și temeinicie în tot ce realiza: știință, învățământ, instituții, cultură, viață politică, diplomație etc. Victoria noastră din 1916-1919 (mai mult diplomatică și politică – într-un context favorabil – decât militară) a însemnat nu numai intrarea României Mari în rândul țărilor europene (prin-o deschidere culturală, socială, economică, nemaiintâlnită până atunci), ci și confruntarea ei acută cu noi provocări, inerente unui stat tânăr care s-a văzut obligat, de la o zi la alta, să administreze un teritoriu de trei ori mai mare decât cel pe care-l administrase înainte. România integrită a devenit prin forța lucrurilor o societate mai eterogenă. În acea perioadă postbelică s-au ridicat la suprafață – așa cum se întâmplă pretutindeni după schimbări și răsturnări istorice... și cum îmi explică tata – din străfundurile obscure ale societății, o seamă de elemente dornice să parvină cu orice preț, de o calitate morală îndoielnică. Desigur, o elită intelectuală și spirituală, plină de abnegație (dr. Paulescu, Dimitrie Gusti, Vasile Pârvan, Vasile Voiculescu, Mircea Vulcănescu, Miron Cristea, Iuliu Hossu și mulți alții), conștientă de misiunea ei față de țară, s-a străduit să contrebaleze derapajele morale existente, dând măsura comportamentului social și spiritual.

Rosturile noastre, abia așezate pe făgașul cel bun al dezvoltării, au fost din nou tulburate de apariția mișcărilor extremiste de dreapta și

de izbucnirea celui de-al doilea război mondial. Iar după 1945, comunismul, impus brutal prin teroarea de armata ocupantă, sprijinită, vail, de scursura societății românești, a zguduit din temelii structurile de rezistență ale națiunii: instituțiile ei fundamentale (educație, justiție, armată, biserică, administrație); elita spirituală și profesională a țării total eliminată din viața publică și trimisă spre decimare în închisori și lagăre de muncă forțată pentru mulți ani.

Privind înapoi în timp, se poate afirma că de 40 și ceva de ani poporul român a fost și este terorizat, umilit, înșelat, privat de drepturi și libertăți de către cei ce dețineau și dețin puterea. Răspunsul românilor la cele trei tipuri de tiranii – Ana Pauker, Gheorghiu-Dej, Ceaușescu – ne dă măsura declinului nostru moral. Dacă primelor două tiranii, care au fost de o brutalitate absolut inumană, românii le-au replicat cu mai multă demnitate (uneori, cu eroism), în virtutea formării lor în vechea societate, tiranii de azi, mult mai blânde, a lui Ceaușescu, ei îi răspund slugarnic, nedemn. Ce s-a întâmplat cu noi? În aceste decenii, în România au avut loc o dublă mutație: a) un schimb de generații – copiii celor trecuți prin închisori au devenit mai temători decât părinții lor; b) o mutație reprezentând o scădere calitativă, drastică, a diferitelor categorii (palier) sociale. Aceasta din urmă constituie cauza social-politică a încremenirii, a imobilismului de la noi, spre deosebire de reacțiile din țările „socialiste” din jur. Pentru a fi mai explicită, menționez că, după 1945, a apărut la suprafață (susținută din umbră de Comandamentele sovietice și promovată de partidul comunist) pleava societății, care a ocupat locurile elitei strămutate în închisori. Consecința a fost o

invazie a mediocrității în toate domeniile, chiar și în interiorul partidului. În general, regimurile comuniste se sprijină pe mediocritate, pe susținerea necondiționată primită din partea ei, în schimb păstrând acestea în funcții nemeritate.

Înșăși lipsa unei tradiții de tip socialist sau comunist explică de ce socialismul românesc a fost mai distructiv decât în Ungaria, Cehoslovacia, Polonia. Aceste țări, fiind mai industrializate, au avut o mișcare muncitorească mai importantă, mai bine organizată, cu lideri mai capabili și mai cultivați. Acolo, tendințele innoitoare din anii '79-'80 au pornit din interiorul partidelor, iar cultura civică a pătruns mai adânc în masele Partidului Comunist Român, datorită nivelului cultural scăzut al liderilor săi, a rămas un organism amorf, lipsit de creativitate, de autenticitate și de legitimitate ideologică. De aici, caracterul primitiv și simplist al gândirii de partid. După 1945, membrii și activiștii partidului au fost recrutați din straturile cele mai dubioase ale societății (cei câțiva intelectuali, pe care îi avusesse inițial partidul, au fost înfățișați sau chiar asinașiți). Azi, oligarhia comunistă nu are alt scop decât acela de a se menține la putere, cu toate privilegiile pe care și le-a arogat. Pentru că nimic nu-i tulbură liniștea și bunăstarea, populația e ținută în spaimă de aparatul represiv, principal beneficiar al sistemului. Neîncercând să ne eliberăm de această spaimă abrutizantă pentru a redeveni oameni demni, participăm la rău. Suntem vinovați.

Doina Cornea, Jurnal. Ultimele caiete – urmat de o convorbire între Doina Cornea, Ariadna Combes, Leonfin Iuhas, moderată și consemnată de Georgeta Pop, Fundația Academia Civică, Centrul Internațional de Studii asupra Comunismului, 2009, p. 54-59

Fenomenul publicațiilor samizdat

Samizdatul este un fenomen legat de mișcările de disidență ale intelectualilor din lagărul comunist. A apărut în Uniunea Sovietică și a fost bine reprezentat în anii '80 în Cehoslovacia, Ungaria și Polonia.

În România, în acest fenomen ar putea fi încadrată literatura religioasă (cărțile de poezie tipărite în străinătate de Traian Dorz, credincios în Oastea Domnului, spre exemplu, aduse și răspândite „ilegal” în țară), în șirul scrisorilor publice (individuale, precum cele ale Doiniei Cornea, sau colective, precum Comitetul Creștin Român pentru Apărarea Libertății Religioase și de Conștiință), manifestelor, dar și textelor literare în care

personajele devin purtători ai unor aluzii la personajele politice ale vremii (de exemplu, motanul Arpagic de Ana Blandiana).

Rădăcini antisovietice

Samizdat a fost un cuvânt necunoscut pentru dicționarele de limbă rusă din perioada comunistă. La fel cum în limba română până în 1989 verbul „a manipula” avea doar un singur sens, acela de a conduce un tramvai. În timp ce dicționarele nu știau să-l explice, samizdat se număra la vremea aceea printre cele mai folosite cuvinte din vocabularul intelectualilor ruși. De o celebritate asemănă-

toare se bucurau alte cuvinte izvorâte din viața de zi cu zi a Uniunii Sovietice: stalinist, stukaki (informator). Cuvântul samizdat s-a internaționalizat, fiind asimilat altor limbi, între care și română.

Samizdat este termenul sub care se definește un fenomen politic specific comunismului, născut în Rusia sovietică. Deși faima și-a câștigat-o spre sfârșitul anilor '50, mai exact după moartea lui Stalin, când un anumit grad de libertate a fost posibil, realitatea publicării clandestine este anterioară comunismului. Samizdatul este pentru Rusia sovietică de după 1917 ceea ce bibula a fost pentru Rusia țaristă de dinainte de 1917.

Obiectul desemnat ar putea fi definit ca un manifest clandestin sau pur și simplu un text distribuit din mână în mână, care nu primea aprobarea de a fi publicat. Cuvântul s-a format prin alăturarea a două cuvinte sam (sine) și izdat (editură). Este un joc de cuvinte inspirat de alte cuvinte, care de la această aparțin vocabularului oficial: politizdat (editură pentru literatură politică), voyenizdat (editură pentru literatură militară), yurizdat (editură pentru literatură legală). Toate acestea erau edituri controlate de stat, singurele abilitate să publice lucrări care în prealabil treceau prin filtrul cenzurii. De aceea, samizdat a fost gândit ca opus al gosizdat (editură de stat). Cu timpul, înțelesul termenului samizdat s-a lărgit, astfel încât acesta nu se mai traduce doar prin „Eu sunt cel care publică”, ci mai degrabă „Eu sunt cel care face posibilă publicarea”. Cu alte cuvinte, samizdatul nu este doar un cuvânt pentru o lucrare proprie. Mai degrabă este expresia voinței proprii de a face posibile lucrări care altfel nu ar primi acceptul publicării. Acesta ar fi motivul pentru care samizdatul devine un fenomen social prin care oamenii se informează asupra unor aspecte pe care cenzura oficială le interzice și, mai mult decât atât, reprezintă o formă de a sfida propaganda oficială. În acest context, practica samizdatului devine o formă de disidență politică.

Începând cu anii '60, mai ales pentru observatorii occidentali, această practică interesează atât ca proces, cât și ca rezultat. O definiție completă și sugestivă a samizdatului aparține lui Vladimir Bukovski. Potrivit acestuia, samizdatul înseamnă că „Eu sunt cel care creează, eu sunt cel care prelucrează, cenzurează, publică, distribuie și poate fi închis pentru aceasta”.

Arhivele samizdatului de la Budapesta

Singura colecție a textelor publicate clandestin se găsește în Arhiva Societății Deschise de la Budapesta, sub numele Arkiv Samizdatu. Deși se estimează că arhiva conține sub jumătate din cantitatea de texte vehiculate în Rusia sovietică (dată fiind natura ascunsă, neoficială, a samizdatului nici nu ar fi posibilă o colecție întreagă), totuși este cea mai amplă bază de date de până în acest moment. În prezent numără 6.607 texte din care 5.490 aparțin perioadei de dinainte de Mihail Gorbaciov.

Din punct de vedere al conținutului, textele samizdat, atât în Uniunea Sovietică, cât și în celelalte state din sfera de influență, aparțin a patru mari categorii: literare, naționaliste, religioase și politice. Așa cum rezultă din Arkiv Samizdatu, în Uniunea Sovietică, cea mai mare cantitate de texte clandestine este de orientare politică 62%, urmată la distanță de cele religioase 20%, naționaliste 17%, iar literare și altele 1%. Dintre textele politice, cele mai importante sunt declarații personale, apeluri, proteste, informații despre diferite arestări politice, procese (86%). Urmează la o foarte mare distanță categoria textelor în care se fac analize și se propun diferite soluții în funcție de preferințele ideologice ale autorilor. Acestea se împart în trei categorii: socialiste 5,4%, democratice 3,5%, slavofile 2% și alte texte. În mod surprinzător, arhiva demonstrează că cele mai puține texte naționaliste vin din statele baltice, adică acelea care în 1989 au provocat fisura decisivă în blocul sovietic.

De asemenea, în ceea ce privește textele religioase, majoritatea aparține baptiștilor 45%, urmate de orto-

docești 21%, penticostali și catolici 19%, și de alte confesiuni. Din punct de vedere al conținutului, accentul acestor texte cade doar pe chestiuni interne ale Uniunii Sovietice. Doar evenimentele internaționale importante (precum Primăvara de la Praga din 1968 sau activitatea Sindicatului Solidaritatea din Polonia) se bucură de o anumită atenție.

Premiul Nobel pentru scrieri samizdat

Anii '60 sunt foarte importanți pentru fenomenul samizdat din mai multe puncte de vedere. În primul rând, textele literare se politizează tot mai mult, așa încât un fenomen literar la origine se consacră ca mișcare politică. În al doilea rând, fenomenul captează atenția internațională, pentru ca spre mijlocul anilor '70 să cunoască o ascensiune fără precedent. Aceasta se datorează apariției masivului volum „Arhivele Gulag” (1974) de Alexandru Soljenitin, probabil cel mai cunoscut text samizdat din lume, și de acordarea Premiului Nobel lui Alexandru Saharov un an mai târziu. În 1976, samizdatul intră într-o nouă fază, cea a deschiderii. Aceasta a fost facilitată de Acordurile de la Helsinki. În urma acestora s-au format așa-numitele Grupuri Helsinki a căror țintă a fost supravegherea aplicării acordurilor care stipulau respectarea drepturilor omului (între altele, dreptul la liberă expresie). Totuși, deschiderea nu durează mult, pentru că din 1982 se intră într-o nouă etapă, în care reprimarea crește în intensitate, iar producția de samizdat scade.

Tot în această perioadă are loc și primul proces-spectacol legat de samizdat. I. Burmistrovici este acu-

zat în mai 1969 de a fi distribuit texte de Andrei Siniavski și Iuli Daniel. Aceștia sunt doi autori care cu doar trei ani înainte fuseseră condamnați la șapte ani de închisoare pentru „activitate anti-sovietică” pentru opinii politice, vehiculate pe seama personajelor din romanele scrise. Ba mai mult, Siniavski a fost un apropiat al lui Boris Pasternak, care în 1957 a publicat „Doctor Jivago” în care pentru prima dată este folosit cuvântul „Gulag” în limba rusă.

Anumite temeri legate de samizdat au împiedicat amploarea fenomenului. „Teama celei dintâi copii” e prima dintre ele. Autorii se temeau să nu fie identificați în baza scrisului. De asemenea, „teama bătailor la mașină”. Zvonurile spuneau că activitatea de a scrie samizdat ar putea fi depistată de organele statului datorită zgometului mașinii de scris.

Textele samizdat circulau sub mai multe forme: semnat, anonime, sub pseudonim sau chiar apocrife (atribuite în mod fals unui autor). Deși apariția lor era neașteptată, totuși exista un periodic care ținea evidența samizdatelor apărute („Cronica evenimentelor curente”). Dacă samizdatul putea fi considerat un text scris de mână, care nu purta girul statului, în schimb nu toate samizdatele erau periculoase pentru regim. Cel mai periculos lucru era distribuirea cărților publicate în Vest. Aceasta putea atrage acuza de influențe externe, motiv serios de închisoare sau persecuție. De aceea, acest tip de samizdat a cunoscut cea mai mică circulație. Acest tip de literatură a fost numit Tamizdat, adică traducerea unor lucrări publicate în străinătate (Tam înseamnă în rusă „dincolo”, „afară”).

Nicolae DRĂGUȘIN

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Cântarea României în urlete de corist

(Urmare din pag. 1)

La final, ne-a ales pe mine și pe Dani Pirianu, ca soliști. Apoi a adus în clasă un podium în trepte, pentru cor, și a început să-i aranjeze pe colegii mei în funcție de înălțime. Frate-meu, Răzvan, fiind înălțut pentru vârsta lui, a fost așezat pe treaptă cea mai de sus a podiumului.

După ce i-a aranjat pe toți, tovarășa s-a așezat mândră în fața corului și a zămbit. Eu și Dani trebuia să stăm cu fața la ea și cu spatele la podium. Așa am văzut cum zămbetul plin de mulțumire i s-a transformat încet într-o grimasă de groază, în timp ce privea în spate peste capetele noastre.

Mi-am întors capul la timp ca

să-l prind pe Răzvan căscând gura mare și începând să urle ca din gură de șarpe – „Andreeeeeeeeeeeeeeeeeeee! Nuuuuuuu vreeeeeeeeeeuuu!” Lacrimi mari îi umpluseră obraji și nasul îi curgea în gură. Toată lumea a început să râdă, dar el nu se oprea deloc. Tovarășă l-a coborât de pe podium și l-a adus lângă mine. A încercat să-i explice că soliștii trebuie să stea în față, iar corul trebuie să stea în spate, că eu sunt solistă, iar el face parte din cor. Răzvan, nimic. „Da” sunt și eu solist”, i-a zis tovarășei, care era aproape de exasperare. În ziua aia, repetiția n-a mai avut loc. Am cântat cu toți cântecele de pe scăunele.

Când mama a venit să ne ia, tovarășă i-a „expus problema”. Ai

mei au dus muncă de lămurire cu frate-meu, iar a doua zi i-au propus educațorii un compromis. Răzvan era de acord să stea în cor, cu condiția să fie așezat pe primul rând, chiar în spatele meu. Tovarășă a răsuflat ușurată și ne-a aranjat din nou. Corul arăta bine, în afară de primul rând, care la mijloc avea un copil mai înalt cu un cap decât ceilalți. Dar care măcar cânta și nu plângea.

Pentru spectacol mama mi-a făcut o rochiță albă, din taftă și voal. Era ca de mireasă. Eu m-am crezut prințesă și am vrut neapărat să mă uren pe scenă cu coroniță pe cap. Tovarășă mi-a zis că nu se poate, așa că am folosit coroana numai după concert, pentru poze. Andreea SMINCHESE

ÎN TURISM, OMUL ERA CEL MAI IMPORTANT CAPITAL

Taberele școlare organizate în fiecare vacanță asigurau venituri importante unităților de turism. Străinii renunțaseră de ani buni să mai vină în România... FOTO: Palatul Național al Copiilor

(Urmare din pag. 1)

Vacanță în străinătate

o dată la doi ani

Muncitorii erau obligați să-și ia concediu, putând beneficia de vacanță la mare sau la munte, în stațiunile din țară, unde sindicatul le asigura aproape totul. „În 1989 nu exista concediu de câteva zile. Atunci nu puteai să îți iei concediu sub 14 zile. În funcție de vechime se adăuga câte o zi pe an până se ajungea la 28 de zile”, ne-a declarat Vasilescu. Persoanele care erau cât de cât mai răsărite și aveau o brumă de curaj și de bani se mai încumetau să ceară să meargă într-o vacanță în străinătate. Românii aveau atunci dreptul să iasă din țară o dată la doi ani, însă autoritățile aveau posibilitatea să trieze cererile respective. „Vacanța externă era posibilă o dată la doi ani. Sejurul era de cel puțin trei săptămâni și se mergea în Rusia, Polonia, Bulgaria, Ungaria, în general în țările cu care Republica Socialistă România avea acorduri bilaterale. Statul îți dădea 250 de lei de per-

soană, bani pe care trebuia să îi schimbi în valuta țării în care mergeai. Peci numai cu masa și cazare asigurată, nu exista să pleci fără a se cunoaște detaliile exacte ale destinației. Persoanele care doreau să plece din țară erau obligate să se înscrie pe o listă, pe care tovarășii o verificau foarte bine, existând posibilitatea respingerii cererii pe diferite motive. Termenul de soluționare a cererii de plecare se soluționa cam într-o lună”, povestește Daniel Vasilescu.

Sportivii erau privilegiați

O categorie aparte de români care reușeau să iasă din țară mai ușor, și nu o dată la doi ani, erau antrenorii sportivi. Profitând de ieșirile din țară aceștia mai făceau și un ban în plus din bișniță, ieșind din țară cu anumite obiecte care nu dădeau greș în Cehoslovacia, Ungaria sau Polonia, obiecte ce nu băteau la ochi. Astfel, ei scoteau din țară mult mai ușor treninguri de bumbac, maiouri și adidași de la Pionierul, „ungând” de fiecare dată nașii de tren, care efectuau controlul la vamă, cu

produse sau bani astfel încât toată lumea să fie mulțumită. Mariana Uatu, pe-atunci antrenor de volei la clubul sportiv Viitorul București, desființat la sfârșitul anilor '80, își amintește exact etapele pe care le parcurgea în momentul în care avea o deplasare în străinătate. „Având în vedere că plecăm la un concurs sportiv puteam avea la noi treninguri, adidași, mingii și diverse produse de la Gerovital. Le împărțeam aproape în mod egal la cei din grup și le mai închideam și gura cu câte un trening sau o pereche de adidași celor de la vamă și totul era perfect”, ne-a povestit Mariana Uatu. Odată ajunși la destinație, românii vindeau repede marfa în locațiile unde puteau obține repede banii ceruți, urmând goana prin magazinele străine pline de bunătăți, produse inexistente pe piața românească. Dintre cele mai ușor de trecut și de transportat, „mărfuri de contrabandă” făceau parte bijuterii din argint, cafea, țigări, ochelari de soare, săpunuri, șampoane, farduri, blugi, dulciuri, haine din blană, căciuli din blană.

Elena STAN

RADIOGRAFII CULINARE

Atenție la răcoritoare!

„Soarele prăvește torente de lavă aprinsă. Sub dogoarea de foc, căzută de sus, pământul incins crăpă sfărâind. Pe sineala bolții – nici o pată. Aerul, lichefiat de căldura năpraznică, se unduie în valuri ireale, strâpuns de săgețile de foc. Pe obrazul ars și incremenit al naturii viața parcă a dispărut” – sunt rândurile cu care dr. George M. Gheorghe începea capitolul despre luna iulie, din „Caleidoscopul sănătății”, carte apărută la Editura Ceres. Sunt cuvinte inspirate dintr-o schiță a scriitoarei Maria Arsene, referitoare la luna Cuptor, cum mai este numită luna iulie, în limbaj popular.

Autorul recomandă în 1989 o alimentație mai bogată în această lună în produse lactovegetariene, sănătoase și la îndemână tuturor. Suntem informați că vara este antotipul ideal de primenire a sângelui, în sensul scăderii plusului de colesterol acumulat prin consumul mai ridicat de grăsimi din timpul iernii și de aprovizionare a organismului cu vitamine și săruri minerale din legume și fructe de sezon.

Pe lângă articole despre călirea organismului, plahte medicinale ale lunii iulie, despre cura de slăbire pe care o putem ține vara și despre indicațiile referitoare la ce alimente putem consuma în această perioadă, putem citi un articol numit «Atenție la răcoritoare!». De aici aflăm că paharele, pahărelele, sticlele și sticlețele pline cu sucuri, siropuri, apă rece și bere, alături de tot felul de înghețate, sunt foarte căutate de însetați în această lună, când organismul își reclamă dreptul la o cantitate crescută de apă. Cu toate că cea mai mare parte din apa necesară bunei funcționări a organismului o primim din alimente, în mod normal corpului îi mai sunt necesare zilnic 1500-2000 ml apă în plus. Dacă la toate acestea mai adăugăm și ceea ce pierde prin transpirație și rinichi, ne dăm seama de ce nevoia de consum de lichide crește proporțional cu temperatura mediului ambiant, precizează autorul. El însă ne avertizează: dacă pentru moment setea a fost potolită și organismul a înviat, trebuie să avem în vedere și faptul că abuzul de răcoritoare ne provoacă mai târziu și o serie de neplăceri, concretizate prin răgușeală,

tuse și amigdalite. Mucoasa faringiană în contact cu senzația de rece se anesteziază și o dată cu ea vasele de sânge locale se strâng, permițând microbilor obișnuiți din zona respectivă să devină agresivi. Curând amigdalele, adevărați paznici ai organismului, intră în acțiune contra microbilor, adoptând ca tactică de luptă mărirea volumului lor. Așa apare amigdalita, ca și secreția faringiană, ce produc tulburări la înghițit și la actul respirator, declanșând astfel tusea. Lichidul rece o dată pătruns în stomac provoacă o descărcare reflexă a bilei, care, ajunsă în intestin, se comportă ca un purgativ, producând diaree și crampe intestinale. Oricare dintre aceste tulburări se poate accentua mai mult, dacă organismul în cauză are deja un teren slăbit de o boală preexistentă (bronșită, gastrită). Această înseamnă că boala veche existentă în organism este răcolită de noile tulburări.

Dr. George M. Gheorghe concluzionează: iată deci unde poate duce consumul de răcoritoare, dacă ele nu sunt folosite rațional, igienic. Trebuie să aibă o temperatură acceptabilă consumului, să fie înghițite încet, în cantități mici și organismul nostru să nu fie prea încălzit sau prea obosit.

Din acea perioadă, printre băuturile pe care mi le amintesc este și sucul la plic. Era un praf concentrat pe care îl dizolvam în apă din fântână. Gustul mi se părea desăvârșit, deși compoziția nu avea nici o legătură cu portocalele sau lămâile care păreau că i-au dat gustul. În casă, în luna iulie se putea prepara un sirop natural de zmeură, pentru care aveam nevoie de un kg și jumătate de zmeură, un kg și jumătate de zahăr și un pachet de sare de lămâie. Zmeura se zdrobea și se puneau într-un borcan mare. Se acoperea cu tifon și se lăsa să fermenteze 48 de ore. Apoi se storcea prin tifon și se adăugau zahărul și sarea de lămâie. Se amesteca bine cu lingura până când se dizolva zahărul. Siropul se turna în sticle, acestea se legau cu celofan și se puneau la rece. Fermentarea continua foarte încet. Deasupra se aduna spuma care se înlătura. Siropul avea un gust puțin sifonat. Il beam cu apă din fântână sau cu sifon.

Carmen DRĂGAN

SUGESTII, SESIZĂRI, RECLAMAȚII

Birocrație, nervi și inspectori aroganți

Un caz clasic de birocrație ne semnalează Nicolae Hornea din București, bd. Tudor Vladimirescu, bl. T5, ap. 6: La 26.09.1988 am depus la Circumscripția financiară a Sectorului 3 cererea de transfer a dosarului auto la circa financiară a Sectorului 5 unde am domiciliul actual. În ianuarie 1989 am fost de 3 ori la circa financiară 5 să plătesc impozitul auto, dar inspectorul Pârvan mi-a spus că dosarul încă nu a venit de la Sectorul 3. În februarie am încercat iarăși să plătesc, dar din nou același răspuns la gheșeu din partea aceluiși tov. inspector. M-am deplasat la circa financiară 3 unde, după căutări insistente prin registre, se găsește, la nr. 2596, că dosarul a fost trimis încă de la 20.11.1988 la circa 5, fiind și radiat din registrul matricol. Perseverent și calm, la 25.03.1989, m-am prezentat din nou la tov. inspector Pârvan de la circa 5, dar, spre profunda mea consternare, am primit, pe un ton arogant, invariabilul și exasperantul răspuns negativ: „Nu, n-a venit!”

Povătuiri-mă dv., cui să mă mai adresez, că eu nu mai știu!
Mergeți la șefii inspectorului Pârvan...

Interesantă scrisoarea trimisă de Nicolae Morariu din Brașov, str. Prahova nr. 17: Dețin telefonul individual cu nr. 6.59.28 și în fiecare lună mi se facturează convorbiri adiționale pe care consider că nu le fac. Pentru a putea măsura și controla încadrarea în numărul normal de impulsuri telefonice, am rugat direcția județeană de poștă și telecomunicații Brașov să-mi monteze un contor, dar aceasta mi-a răspuns că nu deține un asemenea aparat. Nu mă îndoiesc de corectitudinea răspunsului. Întrucât MTTC-ul are însă un puternic institut de cercetare specializat, propun ca temă de cercetare: conceperea, proiectarea și realizarea în serie mare a unui astfel de aparat de măsurare a impulsurilor care să se monteze la domiciliul abonaților, așa cum avem la gaz metan și curent electric.

Consiliul popular al județului Iași, Comitetul executiv, ca răspuns la scrisoarea adresată revistei de un grup de cetățeni din orașul Tg. Frumos (care reclama că stația locală de radioficare nu mai funcționează), ne răspun-

de că, în urma sistematizării orașului menționat, în zona centralei telefonice din localitate s-a desființat un traseu de stâlpi de susținere a rețelei electrice pe o lungime de 340 metri, din necesități obiective, fapt ce a condus la suspendarea temporară a 772 posturi de abonați. Aceste posturi au fost repuse în funcțiune o dată cu montarea altor stâlpi, așa încât în prezent întreaga rețea de radioficare funcționează în bune condițiuni.

O propunere chibzuită pentru remedierea unei situații necorespunzătoare avansează celor în drept Alexandru Fronie din Timișoara, bd. Leontin Sălăjan nr. 47: Există în comuna Ivanda din județul Timiș – ne scrie A.F., membru activ al FDUS – puternice izvoare de apă minerală cu multiple calități terapeutice, recunoscute de medici specialiști, mai ales în tratarea și ameliorarea unor colecistite și enterocolite cronice, a dischineziilor biliare, gastritelor și nefropatiilor cronice compensate, a nisipurilor renale și obezității etc., dar care resurse nu s-bine gospodărite.

Mario Radu
Flacăra, nr. 17/1989

Vedete internaționale la București, doar pe... diurnă!

În ciuda restricțiilor și opreliștilor de tot felul, au existat la ARIA (Agenția Română de Impresariat Artistic) oameni pasionați, iubitori de muzică și de spectacol, care s-au străduit să aducă pe scenele din România (de fapt era vorba doar de Capitală) mari valori de peste hotare. Unul dintre aceștia a fost Lucian Spirescu, pe atunci un tânăr referent foarte bun cunosător al fenomenului muzical. Deseori mergeam la el acasă și ascultam pe magnetofonul său Akai ultimele noutăți muzicale sau ne uitam la video la spectacole de gen, sfătuindu-ne în privința numelor pe care am putea să le aducem în România. Eu aveam un rol neoficial de consilier, să zicem, fiind nu o dată consultat de conducerea Agenției – și mă bucur că, în câteva rânduri, cuvântul meu a avut un rol decisiv. Având emisiuni la Radio și la tv, rubrici de specialitate permanente în presă și prezentând festivalurile importante, numele meu cântărea destul de greu, chiar dacă eram o „oaie neagră” pentru Securitate, urmărit permanent și fără viză de Occident.

În schimb mergeam pe banii mei la toate manifestările de muzică pop și jazz din țările socialiste, nu o dată cunoscând vedete pe care le recomandam în țară sau reîntâlnindu-mă acolo cu artiști pe care-i prezentasem la București, așa cum s-a întâmplat cu formația Middle of the Road, în Polonia. Am avut de altfel șansa rară de a prezenta mai toate spectacolele internaționale de la București, de la Jose Feliciano, Suzi Quatro, Precious Wilson, Eruption la Goombay Dance Band, Pussycat, Babe, Volcano sau Zaragoza Band. Unul dintre numele în care am crezut mult, împreună cu prietenul Lucian Spirescu, a fost Bob Geldof (The Boomtown Rats), celebru ulterior pentru megaconcertele sale caritabile. Am prezentat concertul său de la Polivalenta bucureșteană, dar încasările n-au fost pe măsura evenimentului, așa că a urmat pentru Lucian Spirescu, angajat al ARIA, tradiționala muștruluială (eu eram exonerat, fiind doar colaborator), legată de „risipirea valutei statului”.

Așa au stat lucrurile și cu faimosul grup vocal american Stylistics. De fapt, cum își amintește Lucian Spirescu, bugetul ARIA pentru aducerea artiștilor străini era în 1979 de 20.000 dolari, pentru a ajunge în 1989 la doar 2.000 dolari! Asta deși artiștii români cu contract peste hotare predau în întregime valuta câștigată, primind lei la cursul oficial, ceea ce însemna, totalizând, sume uriașe, de sute de mii de dolari anual. Dar pentru artiștii străini veniți în România se alocu doar 2.000 dolari într-un an întreg! Ce să faci cu banii ăștia? Noroc cu bunele relații avute cu diversi impresari, care „abăteau” și pe la București turneele aflate în această parte a Europei. Între ei, la loc de cinste se afla Prince

De la Hotelul Athénée Palace, unde erau cazați, instrumentiștii lui Suzi Quatro merg pe jos la Sala Palatului. În planul secund, Octavian Ursulescu, cu neîlpita căciulă sovietică și reportofonul pe umăr, împreună cu impresarul ungar Laszlo Hegedus (cu barbă)

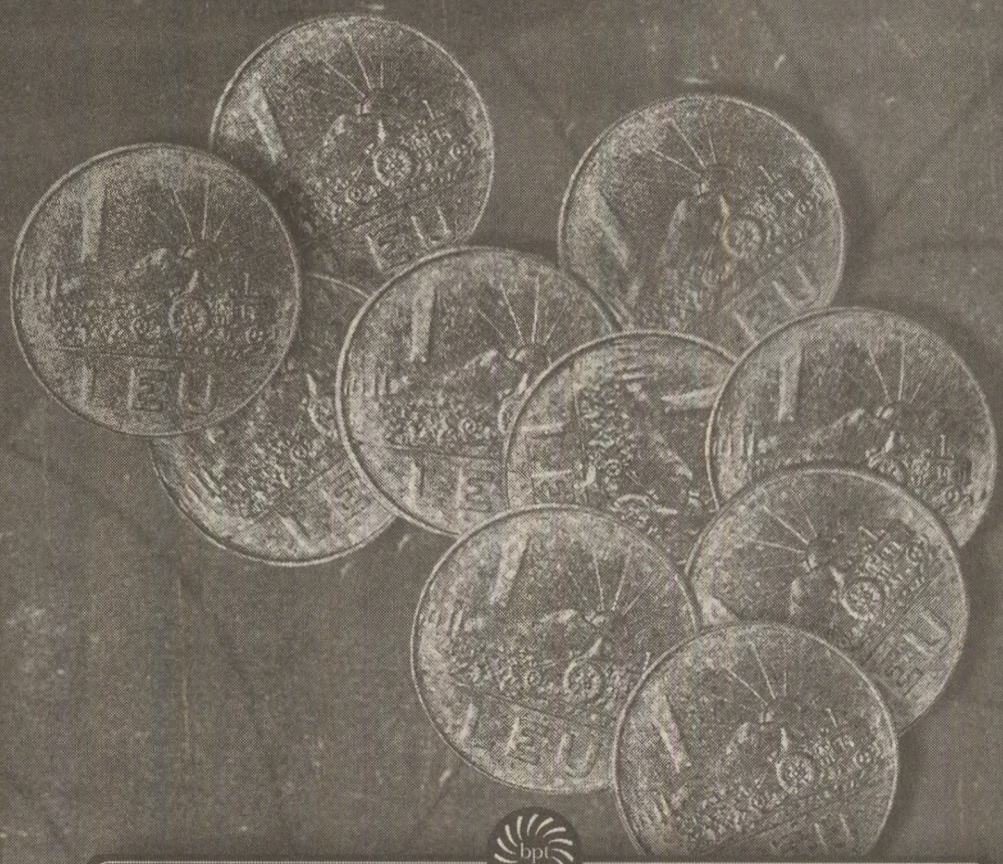
Kemal Tursan (așa figura și pe cartea de vizită – „Print”), un turc de origine kurdă, stabilit în Polonia. A sprijinit și o echipă feminină de baschet de la noi, fiind un mare iubitor de baschet, dar mai ales a facilitat aducerea multora dintre artiștii pe care i-am numit mai sus. Kemal era bine văzut de autorități, imi spune Spirescu, datorită faptului că avea o colaborare excelentă cu Jeannina Matei, pe care a dus-o la numeroase festivaluri și contracte peste hotare. La sfârșitul anilor '80 a început colaborarea cu impresarul ungar Laszlo Hegedus, cu care mă împrietenisem cu ani în urmă la Festivalul de la Sopot (Polonia), unde venise, ca și mine, în calitate de tânăr jurnalist și reporter de radio, pentru ca ulterior să-și dezvolte una dintre cele mai mari agenții din estul Europei, pe care o conduce și astăzi. Cu el am colaborat la concertul lui Suzi Quatro de la Sala Palatului. Imi aduc aminte că toți artiștii străini erau uimiți când vedeau la Sala Pala-

tului, în culise, exact în spatele scenei, soldați înarmați. Trebuia să le explicăm discret că pe acolo era legătura directă cu Consiliul de Stat, pe unde intra Ceaușescu la congrese...

Amintirile mele și ale lui Lucian Spirescu sunt numeroase, mergând până în 1989. Cine știe, de pildă, că faimosul Eric Clapton era cât pe-acel să concerteze la București, dar s-a îmbolnăvit în ultima clipă? Sau că, în 1989, cei din conducere au avut pretenția să fie invitați celebrii Al Bano și Romina Power, dar... pe diurnă, adică 13 dolari pe zi? Evident că nu s-a materializat această pretenție absurdă. Iar Spirescu a fost îndepărtat de la ARIA atunci când s-a luptat pentru contractul cu Boney M. (trupa în versiunea originală, nu care circula prin România în ultima vreme); mai era nevoie de 1.000 de dolari și Lucian Spirescu a fost considerat „element dușmănos”, fiindcă nu s-a străduit îndeajuns să-i convingă să vină pe bani mai puțini.

Octavian URSULESCU

ECONOMISEȘTI și CITEȘTI!

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI

O colecție de literatură românească

În fiecare miercuri,
numai cu JURNALUL
NAȚIONAL
CEL MAI CITIT ZIAR DE CALITATE
www.jurnalul.ro

10⁹
LEI

Cărțile se distribuie la chioșcuri sau cu abonamentul Jurnalul PLUS și Jurnalul cu Carte.

Rapid București debuta pentru România în Cupa UEFA Intertoto

Pe lângă cele trei competiții europene intercluburi cunoscute în acei ani, Cupa Campionilor Europeni, Cupa Cupelor și Cupa UEFA, oficialii federației europene au mai introdus în circuit și Cupa Internațională Intertoto. În vara anului 1989, conducerea FRF a decis să înscrie, în premieră pentru amintita competiție, și o echipă din România. Surprinzător, formația aleasă a fost Rapid București, deși, la acea oră, giuleștenii retrogradaseră în Divizia B. Vara a devenit fierbinte pentru Rapid, mai ales după ce au fost anunțați că vor participa în Cupa Internațională Intertoto. Nu a existat nici măcar o zi de vacanță, echipa continuându-și antrenamentele după semifinalele de Cupa României pierdută în fața Stelei, scor 2-3. Competiția s-a disputat în sistem campionat, cu meciuri tur-retur, la ediția din vara anului 1989 fiind înscrise 44 de echipe, din 14 țări, împărțite în 11 grupe a câte 4 formații.

Gruparea alb-vișinie a evoluat într-o grupă, a 10-a, alături de Örgryte Göteborg (Suedia), Wismut Aue (RDG) și Spartak Varna (Bulgaria). Alte echipe cu nume care au luat startul în a patra competiție intercluburi din Europa au fost IFK Göteborg, fostă câștigătoare a Cupei UEFA și semifinalistă a Cupei Campionilor, Malmö, Brøndby, Kaiserslautern, față de care Universitatea Craiova are amintiri plăcute, Sparta Praga sau Eintracht Frankfurt, o mai veche cunoștință a celor de la Dinamo. Sub comanda antrenorilor Ilie Greavu și Gigi Mulțescu, „feroviarii” au trecut peste supărarea retrogradării și au urmărit să facă o figură cât mai frumoasă la debutul unei echipe românești în Cupa Internațională Intertoto. În primul meci, giuleștenii, cu un lot remanent după retrogradare și bazat pe mulți tineri, s-au deplasat la Varna, unde au pierdut, scor 1-3. Unicul gol al românilor a fost înscris de Ilie Lucian. Rapid a evoluat în

Drăghici (stânga) și colegii lui de la Rapid au făcut o figură frumoasă la debutul unei echipe românești în Cupa Intertoto FOTO: Revista SPORT

următoarea alcătuire: Toader – Aprod, Rada, Cârstea, Vameșu – Drăghici, Estinca, Ilie Lucian, Constantinovici – Minoiu, Damaschin II (Craiu). Marile absențe au fost căpitanul echipei, Goanță, portarul Barba și Ciolponea, toți accidentați. Până la al doilea meci, rapidiștii au susținut un joc amical cu Assania Agadâr, locul 3 în campionatul din Maroc, câștigat cu 4-1, prin reușitele lui Drăghici (2), Constantinovici și Minoiu. A fost o repetiție reușită, urmată de o victorie surprinzătoare în fața suedezilor de la Örgryte Göteborg, considerați favoriții grupei, scor 3-1, în fața a 15.000 de spectatori prezenți în „Giulești”. Scorul putea fi și mai mare, deși gazdele au evoluat în inferioritate numerică, după eliminarea

lui Constantinovici. Mai mult, pe final, Goanță, revenit după accidentare, a ratat un penalty. Următoarea partidă s-a disputat tot pe teren propriu, Rapid revanșându-se net în fața vecinilor bulgari din Varna, scor 5-0.

Din nou Goanță a fost cel mai bun de pe teren, reușind să înscrie de trei ori, celelalte goluri revenindu-le lui Dumitrașcu și Constantinovici. Până la final, rapidiștii au mai trecut de est-germanii de la Wismut Aue, 2-1 „acasă”, însă au cedat în deplasare, 2-3. Clasamentul final al grupei a fost următorul: 1. Örgryte 10p, 2. RAPID, 6p, 3. Wismut Aue 4p, 4. Spartak Varna, 4p. Golgeterul echipei a fost căpitanul Ion Goanță, cu 6 reușite. La ultimul meci, din deplasare, cu Wis-

mut Aue, din lipsă de efectiv, pe teren a fost nevoit să intre unul dintre antrenori, Gigi Mulțescu. Regulamentul de atunci nu prevedea o prelungire a competiției, cum s-a desfășurat ulterior în anii '90, când o echipă obține calificarea în Cupa UEFA. În acest moment,

Cupa UEFA Intertoto nu mai există, fiind desființată în anul 2008. Lotul folosit de prima echipă participantă în această competiție europeană a fost următorul: Toader și Barba, portari, Bălan, Aprod, Cârstea, Rada, Constantinovici și Vameșu, fundași, Drăghici, Estinca, Ilie Lucian, Goanță, Ciolponea, Dumitrașcu și Mulțescu, mijlocași, Damaschin II, Minoiu, Craiu, Albu, Sfetcu și Ursică, atacanți. **Daniel STAN**

La Chișinău a fluturat tricolorul românesc

(Urmare din pag. 1)

Recunoașterea oficială a FPP nu va veni, însă, decât șase luni mai târziu, după îndelungi străduințe. Evenimentul de la 20 mai a fost susținut de revista „Glasul”, publicație în grafie latină.

Publicația a fost editată de un grup de intelectuali moldoveni, în martie 1989, tocmai la Riga (Letonia). În aceeași lună, la Chișinău, o adunare de peste 100.000 de oameni arborează pentru prima dată după 40 de ani tricolorul românesc. Și tot pentru prima dată, o mulțime imensă cântând „Deșteaptă-te, române!” a cerut, la 27 august, recunoașterea drepturilor naționale.

În fierberea verii lui '89, printre figurile cele mai populare era Leonida Lari, primul redactor-șef al revistei „Glasul”. Atât de iubită de moldoveni încât în alegerile pentru Sovietul Suprem al URSS a fost aleasă deputat. Grigore Vieru, Mihai Cimpoi, Nicolae Dabija, Doina și Ion Aldea Teodorovici au fost, de asemenea, identificați cu cauza națională de o parte și de cealaltă a Prutului.

Legăturile lui Grigore Vieru cu România datează încă din 1973, Venise pentru prima dată atunci la București cu o delegație de scriitori sovietici pentru o întâlnire cu redacția revistei „Secolul 20”. A insistat să treacă dincolo de program și să viziteze mănăstiri din Moldova și

nordul Bucovinei. Un an mai târziu, la invitația lui Zaharia Stancu, președintele Uniunii Scriitorilor din România, va vizita Transilvania. A treia vizită amplă (București, Constanța, Iași și Cluj) a fost în 1977. A revenit acasă cu multe cărți românești din călătoriile sale. De numele lui Grigore Vieru se leagă și lansarea cuplului Doina și Ion Aldea Teodorovici (1981). În 1989, soții Aldea Teodorovici pleau prin cântec unirea Basarabiei cu România în ovatiile multor.

Dintre oficialii de partid născuți în Moldova, numele lui Petru Lucinschi era rostit cu speranță în vara lui '89.

Nicolae DRĂGUȘIN

DIN ARHIVA MINISTERULUI DE EXTERNE

În Ungaria se clătina sistemul partidului unic

Informarea Ambasadei României la Budapesta

Către Ministerul Afacerilor Externe
02 iulie 1989, ora 08.00

Tovarășului Ion Stoian,
Tovarășului Ioan Totu,

1. Ministrul de stat Imre Pozsgay, în cursul zilei de 30 iunie a.c., a informat presa că mișcarea „Pentru o Ungarie democratică”, pe care o conduce, își va ține ședința de constituire în cursul lunii septembrie a.c.

Imre Pozsgay a arătat că, după ședința pregătitoare din 7 iunie a.c., mișcarea se bucură de un deosebit succes, mai multe grupări, inclusiv „cercuri ale reformei” din cadrul PMSU, și-au anunțat intenția de a fuziona cu aceasta. Ministrul de stat a subliniat că pentru istoria Ungariei, apariția mișcării este un eveniment deosebit de important, această mișcare urmând „să rupă, în mod radical, formele mecanice” social-politice de până acum. Mișcarea urmează să promoveze un nou „mecanism, care să plece de la cetățeni”. Mișcarea urmează să cuprindă în rândurile ei „pe toți aceia care se pronunță pentru dezvoltarea națională, evoluție europeană și pentru valorile socialismului democratic”. Imre Pozsgay a arătat că mișcarea „pentru o

Ungarie democratică” „nu intenționează să se manifeste în dimensiuni de partid, ci într-un rol integralist, trecând peste apartenența la un partid”.

Răspunzând la întrebarea unui ziarist, ministrul de stat a arătat că situația în care se află în prezent Csaba Tabajdi, în cadrul PMSU, nu îi afectează poziția din cadrul mișcării „pentru o Ungarie democratică”, „contându-se în continuare pe activitatea acestuia în cadrul Comitetului de constituire” a acesteia. După toate elementele existente până în prezent, „mișcarea pentru o Ungarie democratică” urmărește să înlocuiască, în timp, actualul Front Popular Patriotic ungar.

2. La 30 iunie a.c., Robert Ribanski, reprezentantul „platformei de unitate marxistă din PMSU” a ținut o conferință de presă la Budapesta. De la început, a subliniat că gruparea pe care o reprezintă se abține de la orice poziție ultrastângistă și că aceasta nu susține dictatura proletariului. De asemenea, „platforma” împărtășește punctele de vedere ale „acelor politicieni responsabili”, care resping posibilitatea opririi pe calea armelor a drumului democratizării societății.

„Platforma de unitate marxistă” a trimis o scrisoare Comite-

tului Central al PMSU, în care se arată printre altele că: „Sprijinim sistemul de stat socialist, democrația parlamentară bazată pe sistemul pluripartid, rolul preponderent al economiei de piață... Considerăm că timpul rămas până la congres trebuie astfel folosit, încât PMSU să ia în considerare poziția așa-numitei „majorități tăcute” și să clarifice în fața tuturor că vrea să realizeze înnoirea socializmului prin lărgirea democrației socialiste”. Robert Ribanski a criticat în termeni severi Comitetul Central, care în cursul acestui an a întreprins metode staliniste, atunci când a luat hotărâri fără consultarea membrilor de partid, hotărâri care nu intrau în competența lui. A subliniat, de asemenea, că reprezentanții presei scrise, ai Radioului și Televiziunii nu au înțeles luările de poziție ale platformei de unitate marxistă și le-au prezentat în mod deformat, inclusiv „Nepszabadság” – organul central al PMSU.

Traian Pop

Document din volumul:
1989 – Principiul domului.
Prăbușirea regimurilor
comuniste europene,
Ediție de: Dumitru Preda
și Mihai Reteagan, București,
Editura Fundației Culturale
Române, 2000, p. 127-128

anunțuri

CERERI ȘI OFERTE DE SERVICIU

Oficiul de calcul al Centralei de Contractări, Achiziții și Producție Alimentară cu sediul în București, str. Brezoianu nr. 31, încadrează analisti programatori cu experiență în programarea pe microcalculatoare, în condițiile Legii nr. 12/1971 și cu domiciliul stabil în Municipiul București.

Cooperativa Electrobobinaj cu sediul în Șos. Gării Cătelu nr. 3, sector 3, încadrează de urgență cu respectarea condițiilor Legii nr. 12/1971 următoarele categorii de personal: analist pro-

gramator, absolvent al Facultății de Cibernetică, strungari categoria 2-4, frezori ctg. 3-5, vopsitori industriali ctg. 1-3, turnători-formatori ctg. 2-4.

Întreprinderea de Mașini Unelte și Agregate București, Bd. Muncii 230, sector 3, încadrează urgent în condițiile Legii nr. 12/1971, personal de pază, cu domiciliul stabil în municipiul București.

VÂNZĂRI

Videorecorder Orion, hol Dana, televizor, mobilă diversă, galerii

deosebite, butelie voiaj, cuier, covoare, bibliotecă și metalică, bucatărie.

Vând cărucior Sport, pățui, țarc. Cumpăr congelator nou.

Aparat fotografiant FED, aparat măriș. Opemus și cort patru persoane.

Ușă stejar în două canate, cadă baie emailată impecabil, masivă fontă, tavă plumb presiune, geamuri 19/19 (format scrumieră), bidone plastic 20, 25, 60 ltr., cufar mare (ladă zestre), galerii alamă, chiuvetă fontă două cuve cu pan-

taloni, având mască cu ramă, baterie baie și chiuvetă din inox + alamă.

CUMPĂRĂRI

Has defect lipitori: franțuzesc, chinezesc, japonez, ramă florentină. Cumpăr instalație gaz auto, butelie aragaz, ceas brătară deosebit.

Cumpăr televizor color, frigider Arctic, congelator, frigider Alka (mic), toate în garanție.

Congelator, videocasete 4 ore, videodiscuri, videocasetofon HI-FI, digital.

ACI RADIO EUROPA LIBERĂ!

„ANTIREFORMIȘTI” DIN EUROPA DE EST

În tabăra antireformistă est-europeană, Bulgaria și Cehoslovacia dau impresia că se află în emulația reformelor ce au loc în URSS și în alte părți din Europa de Est; Albania, România și RDG le resping fățiș. Fondul ideologic comun ce unește aceste regimuri este reprezentat de opoziția față de pluralism politic. Dar, deocamdată, nu se profilează un front comun antireformist.

Spectrul atitudinilor liderilor est-europeni față de procesul de reformă politică și ideologică ce se profilează în URSS și printre vecinii lor este mai larg decât ar putea părea la prima vedere. Dacă cineva ar face distincția, așa cum a procedat politologul american Charles Gati, între lideri care agreează reforma și lideri care i se opun, acest lucru i-ar separa pe „reformiști maghiari și polonezi și pe așa-zii reformiști” de „Banda celor Patru”, din regiune (Bulgaria, Cehoslovacia, RDG și România). Această distincție suferă, totuși, de anumite deficiențe. Mai întâi, nu toți oponenții reformelor își declară deschis adversitatea. Există, după cum a scris Gati, „o ruptură între reformele proclamate și reformele urmate, între reformele anunțate și reformele implementate”. Această discrepanță este importantă, deoarece regimurilor pseudoreformiste li se poate părea dificil să facă față forțelor sociale care cer o reformă politică autentică și ar putea, adevărat, să fie nevoite să recurgă la violență, revelându-și, astfel, adevărata înfățișare.

În plus, dacă existența unei „bande” implică coordonarea politicilor pe baza unei strategii comune și o comunitate de interese capabilă să niveleze diferențele, „Banda celor Patru” este, în acest moment, cel mult, la începuturi. Dacă au, totuși, o vagă perspectivă comună, de-finită în termeni de aversiune împărtășită față de reforma în curs în alte părți din regiune, și nu există nici un motiv ca Albania să fie ștearsă de pe listă.

Simularea și respingerea reformei

În tabăra antireformistă, Bulgaria și Cehoslovacia pretind că sunt de acord cu reformele din URSS și pretind că sovieticii sunt pentru ei o sursă de inspirație. Secretarul general al Partidului Comunist Bulgar (PCB), Todor Jivkov a subliniat că „telurile, sarcinile și tendințele ce privesc procesul de restructurare” adoptate, chipurile, în ambele țări, coincid; și, potrivit Secretarului general al Partidului Comunist Cehoslovac (PCC), Milos Jakes, „politica de restructurare economică și socială” urmată de țara sa are „țeluri identice cu reforma din Uniunea Sovietică și din alte țări socialiste”. În practică, totuși, atât Bulgaria, cât și Cehoslovacia amână implementarea reformelor și amână mai ales reformarea sistemelor politice.

Din moment ce ambele conducători își trag legitimitatea politică de la Uniunea Sovietică, nici una nu-și permite să își exprime deschis rezervele cu privire la reformă. Bulgaria lui Jivkov are o tradiție în a se pretinde „cel mai credincios aliat” al Uniunii Sovietice, în timp ce conducerea lui Jakes și a lui Husak, în Cehoslovacia, își datorează existența intervenției din 1968 a sovieticilor. Pentru conducerea cehoslovacă, a recurge la reformă înseamnă a admite lipsa sa de legitimitate ideologică; a-și declara deschis opoziția față de reformă înseamnă a renunța la istorica sa sur-să de legitimitate.

vremea

În țară, vremea a fost caldă, iar cerul variabil mai mult senin, exceptând zonele sud-vestice, unde a prezentat unele innorări, mai accentuate și, pe alocuri, au căzut averse de ploaie și s-au semnalat descărcări electrice. Vântul a suflat slab până la moderat, prezențând unele intensificări în sud-vestul teritoriului, cu viteze de până la 35-40 ki-

lometri pe oră. Temperaturile maxime au fost cuprinse între 24 și 32 grade, iar cele minime între 12 și 22 de grade.

În București, vremea a fost caldă, cu cerul mai mult senin. Vântul a suflat în general slab. Temperatura maximă s-a situat în jurul valorii de 32 de grade, iar cea minimă a fost cuprinsă între 17 și 19 grade.

amintiri

Pe negândite

ORIZONTAL: 1) Compoziție în piatră – Diplomat de tip vechi. 2) Portbagaj de mână. 3) Aria vânzătorului de păsări (masc.) – Corespunzător din toate punctele de vedere. 4) Depășirea atribuțiilor – Trăiri interioare! 5) Casa moșului și a babei – Manual de interpretare la vioară. 6) Responsabil cu datul pe brăză – Articol demonstrativ. 7) Izvoare de sănătate. 8) Fond literar. 9) Tip de scriere în versuri (pl.) – Venit la casa domnească (od.) 10) Este, dar în alt fel – Ajuns la destinație.

VERTICAL: 1) Dată pentru o întâlnire care nu va avea loc – Capete de acuzare. 2) Drept de control – Mioara și surorile sale. 3) Definită cu mare ușurință. 4) Probă de minimă rezistență. 5) Stimulator de intensitate a auzului – Numărul unui arab. 6) Format de carte (fem.) – Mereu înainte! 7) Curs mediu de literatură! – Pulbere fină de curățat. 8) O mândrețe de fată! – A da înapoi. 9) Lapte fiert servit la borcan. – Prins de cap! 10) Invincibile la greutate.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

Dictionar: IRAT

Almanah Lucefărul 1989